

Miljøministerens svar på spørgsmål nr. 1 ad L 118 og L 119 stillet af Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg.

Spørgsmål 1

Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 31. marts 2008 fra Peter Pagh, Københavns Universitet, jf. L 118/L 119 - bilag 4.

Svar

Peter Pagh anbefaler i sin henvendelse, at direktivimplementeringen alene gennemføres ved én lov – miljøskadeloven (L 119) - med nogle mindre tilføjelser, hvorved forslag til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse og forskellige andre love (L 118) kan bortfalde. Peter Pagh har tidligere foreslået, at hele forvaltningen af miljøansvarsdirektivets regler blev overladt til kommunerne, men under de givne politiske rammer foreslår han, at der fastsættes en regel i miljøansvarsloven, hvorefter alle myndigheder er forpligtet til at underrette Miljøstyrelsen, hvis myndigheden mener, at der foreligger en miljøskade. Miljøstyrelsen skal herefter tage stilling til, om der foreligger en miljøskade og i givet fald meddele de fornødne påbud.

En sådan model vil ifølge Peter Pagh medføre, 1) at der ikke opstår ny usikkerhed i kommunerne om gældende regler, 2) de mange indbyggede og delvist skjulte ændringer af gældende regler i et uoverskueligt lovforslag udgår, 3) kompetenceproblemerne vil blive begrænset til det minimale, da kommunerne ikke vil blive besværet med at træffe afgørelser om miljøskader, der alligevel skal træffes af Miljøstyrelsen og man undgår unødigt tids-spilde med anke.

Kommunalreformen fastlægger det generelle udgangspunkt, at kommunerne varetager de direkte borgerrettede opgaver og dermed bliver hovedindgangen til den offentlige sektor for borgere og virksomheder, dog således at staten varetager helt særlige myndighedsopgaver, herunder visse særligt komplicerede opgaver. Det er også dette udgangspunkt, der er anvendt i valget af kompetente myndigheder i de foreliggende lovforslag L 118 og L 119. L 118 foreslår derfor, at myndighedskompetencen til at træffe afgørelse om, hvorvidt der foreligger en miljøskade og hvem der er ansvarlig herfor placeres ved tilsynsmyndigheden efter de generelle love.

Valget af kompetent myndighed er også motiveret af, at der alene forventes 5-15 sager om miljøskader eller overhængende fare for en miljøskade om året. Det giver derfor bedst mening at tage afsæt i de generelle love, der i forvejen regulerer sager om skade på miljøet eller på beskyttede arter eller internationale naturbeskyttelsesområder. Det er jo her, de fleste sager om mindre skader reguleres i dag og fortsat skal reguleres. Disse love vil således også i visse tilfælde i forvejen indeholde regler om underretningsforpligtelser og krav om genopretning af miljøet eller i hvert fald krav om at berigtige ulovlige forhold.

En sag om en skade vil f.eks. starte ved, at tilsynsmyndigheden modtager en anmeldelse fra virksomheden selv eller naboer m.v., eller ved at myndigheden selv opdager det i forbindelse med et tilsyn. Det vil ofte ikke være klart for de private parter (og i mange tilfælde formentlig heller ikke for tilsynsmyndigheden uden yderligere oplysninger og undersøgelser), om der er tale om en miljøskade eller en mindre skade. De eksisterende love og de eksisterende tilsynsmyndigheder er således et naturligt afsæt for de nye regler om miljøansvar.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger til L 188, afsnit 1.2.1 om valg af lovmodel.

Modsat Peter Pagh er det ministeriets opfattelse, at den valgte kompetencefordeling begrænser kompetenceproblemerne, idet det er klart på ethvert tidspunkt af en sag, hvem der er rette myndighed – og dermed hvem der f.eks. har tilsynspligten, uanset om det i en periode ikke er klarlagt, om der foreligger en miljøskade. Den valgte model vil således også fastholde kommunerne på deres ansvar som den i udgangspunktet generelle miljømyndighed, idet der dog er foreslået en "konsultationsordning" i en tidsbegrænset periode.

Det bemærkes, at den kompetente myndighed efter miljøskadeloven forventes henlagt til Miljøministeriets miljøcentre. Der er således ingen planer om at henlægge opgaver efter miljøskadeloven til Miljøstyrelsen. For god ordens skyld kan det tilføjes, at forslaget til miljøskadeloven indeholder en hjemmel for miljøministeren til også at bemyndige kommunalbestyrelser eller regionsråd til at udøve beføjelser efter loven. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 43.

For så vidt angår spørgsmålet om "unødig tidspilde med anke" bemærkes, at en afgørelse om, at der foreligger en miljøskade, efter forslaget først kan påklages som led i en afgørelse efter miljøskadeloven.

Som det fremgår af de almindelige bemærkninger til L 118 vedrører lovforslaget – udover regler, der direkte sigter på implementering af miljøansvarsdirektivet – nogle få ændringer, som omhandler ansvar/pligter i forbindelse med skader på miljø og natur, ligesom der i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug rettes op på en fejl i klagebestemmelserne. Af mere indholdsmæssige ændringer kan nævnes:

- 1) en vis, men i praksis meget begrænset udvidelse af gældende anmelderegler og en lovfæstelse af den hidtidigt forudsatte pligt til i tilfælde af væsentlig forurening eller overhængende fare for væsentlig forurening straks at forhindre yderligere udledning af forurenende stoffer eller afværge faren for forurening (Ændring af miljøbeskyttelseslovens § 71 og husdyrgodkendelseslovens § 52).
- 2) Indsættelse af en regel om grundejer/brugeransvar i vandløbsloven svarende til størstedelen af lovgivningen på naturområdet (vandløbslovens § 59 a) i overensstemmelse med, hvad der antages i praksis.
- 3) Overførsel af visse opretholdte miljø- og beredskabsbestemmelser vedrørende platforme og rørledninger fra havanlægsloven (Havmiljølovens § 2, stk. 1, § 34 a samt ophævelse af havanlægsloven i L 118, § 15).
- 4) Rettelse af en fejl i husdyrgodkendelsesloven (L 118, § 5, nr. 4 og 6).

Der henvises i øvrigt til de specielle bemærkninger.